

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بلاکچین و بانکداری: نوآوری‌های فناورانه چگونه صنعت بانکداری را شکل می‌دهند؟

پیر لوییجی مارتینو
گروه اقتصاد و مدیریت
دانشگاه پیوا
بیزا، ایتالیا

مترجمان:

دکتر مریم همتی

استادیار پژوهشکده پولی و بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

دکتر ژاله زارعی

استادیار پژوهشکده پولی و بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

سر شناسه	مارتینو، لویجی، Pierluigi Martino
عنوان و پدیدآور	بلاکچین و بانکداری: نوآوری های فناوریانه چگونه صنعت بانکداری را شکل می دهند؟ / نویسنده: پیر لویجی مارتینو، مترجمین: مریم همتی، ژاله زارعی
مشخصات نشر	تهران: نشر نور علم، ۱۴۰۱.
عنوان انگلیسی	Blockchain and Banking: How Technological Innovations Are Shaping the Banking Industry
مشخصات ظاهری	۱۴۲ ص. نمودار.
شابک	شابک ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۵۲۴-۷
شناسه افزوده	همتی، مریم، ۱۳۶۳، مترجم.
شناسه افزوده	زارعی، ژاله، ۱۳۵۴، مترجم.
شناسه افزوده	سوری، علی، ۱۳۴۴، ویراستار.
موضوع	بانک و بانکداری - نوآوری Banks and banking -- Technological innovations Blockchain بلاکچین Electronic funds transfers انتقال الکترونیکی وجوه
رده بندی کنگره	HG ۱۷۱۰
رده بندی دیویی	۳۳۲/۱۹۵

نشر نور علم: تهران - انقلاب - خ ۱۲ فروردین - پلاک ۲۹۰ - تلفن: ۶۶۴۰۵۸۸۰ و ۶۶۹۵۷۰۲۱
 فروشگاه: خ ۱۲ فروردین - پلاک ۲۹۰ - کتاب چرتکه و نور علم - ۰۹۱۲۲۰۷۹۸۴۹ - ۶۶۱۷۴۹۱۰
 پخش: قلم سینا - انقلاب - ۱۲ فروردین - ساختمان ۲۸۶ - تلفن ۶۶۹۵۷۰۲۱ و ۶۶۹۵۷۱۲۰

نام کتاب: بلاکچین و بانکداری:

نوآوری های فناوریانه چگونه صنعت بانکداری را شکل می دهند؟

نویسنده: پیر لویجی مارتینو

مترجمین: دکتر مریم همتی، دکتر ژاله زارعی

ویراستار علمی: دکتر علی سوری (هیئت علمی دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران)

ناشر: نور علم

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۵۲۴-۷

چاپ و صحافی: سورنا

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۱

شمارگان: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۹۵۰۰۰ تومان

در صورت عدم دسترسی به کتاب ها، از طریق تماس با شماره
 ۰۹۱۲۳۳۳۴۲۲۹ کتاب ها با پست به تمام نقاط ایران ارسال می شود.

ظهور بخش فناوری مالی یا فین تک، یک نوآوری مالی است که می‌تواند منجر به ارائه مدل‌های کسب و کار، برنامه‌ها، فرآیندها یا محصولات جدید شود و موقعیت‌های شغلی در بازارها، مؤسسات مالی و چگونگی ارائه خدمات مالی را تحت تأثیر قرار دهد. فناوری‌های دفتر کل توزیع شده، ارزهای دیجیتال، سیستم‌های مشاوره و معاملات دیجیتالی جدید، هوش مصنوعی، وام‌دهی هم‌تا به هم‌تا، تأمین مالی جمعی نمونه‌هایی از این نوآوری‌ها هستند.

کارشناسان مالی و فناوری بر این باورند که فین‌تک‌ها این پتانسیل را دارند که کل صنعت بانکداری را به روش‌هایی سریع‌تر و با نوآوری بیشتر تغییر دهند و دسترسی به خدمات مالی را تسهیل بخشند. شواهد نیز گویای آن است که پیشرفت در ارتباطات و فناوری اطلاعات در چند سال گذشته تأثیر قابل توجهی بر صنعت بانکداری داشته و بر اساس نظریات مقامات بانکی اروپا، این نوآوری‌ها توانسته‌اند مزایای زیادی را برای مصرف‌کنندگان و سازمان‌ها نیز به ارمغان آورند؛ دسترسی به طیف وسیع‌تری از محصولات و بهبود مقایسه‌پذیری محصولات، در دسترس بودن اطلاعات به‌روز، کاهش هزینه‌ها از جمله این موارد هستند.

البته برای پیاده‌سازی این فناوری می‌بایست برنامه راهبردی بانک‌ها تغییر یافته و این نوآوری به عنوان پایه اصلی راهبردهای یک بانک تلقی گردند. در صورت تحقق این شرایط، بانک‌ها ملزم می‌شوند در منابع، فعالیت‌های داخلی و اصلی و همچنین روابط بیرونی خود تجدیدنظر کنند تا بستر را برای پذیرش شرایط جدید مهیا کنند. به گونه‌ای که، بانک‌ها باید نحوه مدیریت دستیابی به منابع سنتی خود را رها کرده و توانایی خود را برای کنار آمدن با فناوری و استفاده از آن به‌منظور تقویت راه‌حل‌های نوآورانه بهبود بخشند. با این حال تا به امروز، ارزیابی اینکه چگونه و تا چه حد بلاک‌چین می‌تواند بر مدل کسب و کار بانکداری سنتی تأثیر بگذارد، دشوار بوده است. علاوه بر این، برخی از محدودیت‌ها در پذیرش گسترده بلاک‌چین همچنان ادامه دارند و باید مورد بررسی قرار گیرند. این محدودیت‌ها به قابلیت همکاری بین انواع مختلف بلاک‌چین و انطباق با چارچوب‌های نظارتی موجود مربوط می‌شود. در این راستا، در طول این سال‌ها اقدامات زیادی برای رویارویی با چنین چالش‌هایی انجام شده است. از سوی دیگر، نهادهای نظارتی و مقامات بانکی و مالی در سراسر جهان تطابق بلاک‌چین با چارچوب نظارتی فعلی را با جدیت ارزیابی کرده و هرگونه خلأ نظارتی و خطرات بالقوه را شناسایی کرده‌اند. به این منظور، ابتکارات متعددی، از جمله بازنگری در قوانین موجود و یا معرفی قوانین جدید، برای ارتقای توسعه فناوری

مطابق با چارچوب نظارتی موجود انجام شده است. شواهد گویای آن است که در بانک مرکزی ایتالیا (۲۰۱۹) و مقامات بانکی اروپا (۲۰۱۹) پروژه‌های بلاک‌چین در بانک‌ها هنوز در مرحله توسعه قرار دارند.

با وجود افزایش تعداد مطالعات درباره فناوری بلاک‌چین، مقالات مربوط به بلاک‌چین در بانکداری هنوز در ابتدای راه خود قرار دارند و بیشتر مطالعات مفهومی هستند. این تحقیقات بر این موضوع تأکید دارند که بلاک‌چین می‌تواند فرصت‌های جدیدی را برای بانک‌ها ایجاد کند و در عین حال آن‌ها را در خطر تهدیدهای جدید قرار دهد.

کتاب «بلاک‌چین و بانکداری: نوآوری‌های فناورانه چگونه صنعت بانکداری را شکل می‌دهند؟» بر اساس چارچوب مدل کسب‌وکار که توسط اوستروالدر و پیگنور (۲۰۱۰) ارائه شده است. این کتاب نشان می‌دهد که بلاک‌چین می‌تواند بر مدل‌های کسب‌وکار بانک‌ها تأثیر زیادی داشته باشد و تمام عناصر مدل کسب‌وکار بانک را تا حدودی تحت تأثیر قرار دهد.

پیر لوییچی مارتینو (محقق گروه اقتصاد و مدیریت در دانشگاه پیزا ایتالیا) نویسنده این کتاب با تأکید بر تمایز بین انواع مختلف و کاربردهای فناوری بلاک‌چین، بینش‌های جدیدی در مورد تحولات، روندها و چالش‌های استفاده از بلاک‌چین در صنعت بانکداری را ارائه می‌دهد. به گونه‌ای که، ابتدا یک چشم‌انداز کلی از مبانی فناوری بلاک‌چین را مورد ارزیابی قرار می‌دهد و در نگاه اول مشخص می‌کند که چرا این فناوری، تحول‌آفرین محسوب می‌شود. سپس با بیان ویژگی‌های کلیدی فناوری بلاک‌چین و انواع و دسته‌های مختلف آن، به این موضوع می‌پردازد که چگونه این فناوری می‌تواند بر تمام عناصر مدل کسب‌وکار بانکی تأثیر بگذارد و منجر به مدل‌های جدید کسب‌وکار در این صنعت شود و همچنین نحوه عملکرد آن به ویژه در بخش بانکداری چگونه است.

این کتاب، وضعیت فعلی پذیرش فناوری فین‌تک توسط بانک‌ها را مورد بررسی قرار داده و رویکرد آن‌ها برای مدیریت چالش‌های بلاک‌چین را مشخص می‌کند. در ادامه، پس از پرداختن به ریسک‌ها و مشکلات مرتبط جهت استفاده از این فناوری در حوزه بانکداری، با تمرکز ویژه بر حوزه نظارت با استفاده از نظرات کارشناسان حوزه نظارت بانکی آمریکا و اتحادیه اروپا خلاصه‌ای از پیامدهای بالقوه فناوری بلاک‌چین برای مدل‌های کسب‌وکار بانکداری سنتی ارائه می‌کند.

مارتینو معتقد است بلاک چین مرتبط با رمزارزها به عنوان یک تهدید بالقوه برای بانک‌ها تلقی می‌شود، زیرا بلاک چین و رمزارزها ابزاری برای واسطه‌زدایی بانک‌ها هستند، اما فناوری دفتر کل توزیع شده بلاک چین (به ویژه بلاک چین خصوصی یا مجوزدار) فرصتی را به دست می‌دهد که بانک‌ها می‌توانند کارایی فرآیندها و خدماتی را که به مشتریان خود ارائه می‌دهند بهبود ببخشند. افزایش سودآوری، وام‌دهی، بهبود سیستم‌های پرداخت، تأمین مالی مشتریان، مهم‌ترین حوزه‌های بانکی هستند که می‌توانند از پذیرش فناوری بلاک چین بهره‌مند شوند.

این کتاب با تکیه بر تحقیقات موجود، راهنمای مرجع و منبعی ارزشمند برای سیاست‌گذاران حوزه پولی و مالی، متخصصان بازارهای مالی و بانکی، و دانشجویان در خصوص استفاده از فناوری بلاک چین برای مدل‌های کسب و کار بانکداری محسوب می‌شود. زیرا پیامدهای بالقوه استفاده از بلاک چین را برای بانک‌ها روشن می‌کند و بر این موضوع تأکید دارد که باید بین فناوری بلاک چین مرتبط با رمزارزها (بلاک چین نسل اول) و فناوری دفتر کل توزیع شده بلاک چین (بلاک چین نسل دوم) تفاوت قائل شد.

از این رو، انتظار می‌رود ترجمه این کتاب بتواند نقشی مهم در بررسی و شناسایی مزایای بالقوه و همچنین خطراتی که ممکن است بلاک چین برای بانک‌ها ایجاد کند را ایفا کند و به سیاست‌گذاران پولی و مالی کشور در تحقق پیاده‌سازی این فناوری یاری رساند.

مریم همتی و ژاله زارعی

زمستان ۱۴۰۱

فهرست مطالب

۱	مقدمه: ظهور فناوری مالی
۲	۱-۱ مقدمه
۸	۲-۱ منابع
۱۱	۲ فناوری بلاکچین: ویژگی‌های کلیدی و کاربردهای اصلی
۱۲	۱-۲ مقدمه
۱۲	۲-۲ مبانی فناوری بلاکچین
۱۹	۲-۲-۱ فناوری بلاکچین: مزایا و معایب
۲۲	۲-۳ انواع بلاکچین و دسته‌بندی آن‌ها
۲۶	۲-۴ کاربردهای بلاکچین
۲۶	۲-۴-۱ رمزارزها
۳۲	۲-۴-۲ قراردادهای هوشمند
۳۶	۲-۵ منابع
۴۳	۳ فناوری بلاکچین و صنعت بانکداری
۴۴	۱-۳ مقدمه
۴۵	۲-۳ بلاکچین به عنوان یک خطر بالقوه برای بانک‌ها
۵۰	۳-۳ بلاکچین و کارایی بانکی
۵۳	۳-۳-۱ وام‌ها و بازارهای سرمایه
۵۵	۳-۳-۲ تأمین مالی تجارت
۵۶	۳-۳-۳ سیستم‌های پرداخت
۵۷	۳-۳-۴ انطباق

۵۹	۳-۳-۵ احراز هویت مشتری
۶۱	۳-۴ بلاکچین به عنوان منبعی برای محصولات و خدمات جدید
۶۲	۵-۳ بلاک چین و شمول مالی
۶۵	۶-۳ نتیجه گیری
۶۶	۷-۳ منابع
۷۱	۴ بلاکچین و مدل های کسب و کار بانکداری
۷۲	۱-۴ مقدمه
۷۲	۴-۲ توسعه فناورانه و نوآوری مدل کسب و کار
۷۴	۳-۴ بلاکچین و نوآوری در مدل های کسب و کار بانکداری
۸۶	۴-۴ رویکرد بانک ها نسبت به چالش های بلاکچین
۸۹	۵-۴ نتایج
۹۱	۶-۴ منابع
۹۵	۵ نظارت بر فناوری بلاک چین: یک بررسی کلی
۹۶	۱-۵ مقدمه
۹۷	۲-۵ مسائل نظارتی و رمزارزها
۹۸	۳-۵ نظارت بر رمزارزها
۹۸	۱-۳-۵ رویکرد نظارتی آمریکا نسبت به رمزارزها
۱۰۳	۲-۳-۵ رویکرد نظارتی اتحادیه اروپا به رمزارزها
۱۰۷	۳-۳-۵ رویکرد نظارتی منطقه آسیا و اقیانوسیه به ارزهای دیجیتال
۱۱۰	۴-۵ مسائل نظارتی و فناوری دفتر کل توزیع شده بلاک چین
۱۱۱	۵-۵ رویکرد نهادهای نظارتی به پذیرش فناوری بلاک چین
۱۱۲	۱-۵-۵ رویکرد اتحادیه اروپا به فناوری بلاک چین

- ۵-۵-۲ رویکرد آمریکا به فناوری بلاک چین ۱۱۵
- ۵-۵-۳ رویکرد کشورهای آسیایی-اقیانوسیه به فناوری بلاک چین ۱۱۸
- ۵-۶ نتایج ۱۲۱
- ۵-۷ منابع ۱۲۲
- ۶ توضیحات پایانی ۱۲۹
- ۶-۱ منابع ۱۳۵